

[Hem](#) > ... > [Rättsliga Åtgärder](#) > [Var Och Hur?](#) > [Vilket Lands Lag Gäller?](#) > [England and Wales](#)

Vilket lands lag gäller?

England och Wales

Innehåll inlagt av

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Rättskällor

1.1 Autonoma nationella regler

Lagvalsreglerna i England och Wales grundas numera i huvudsak på direkt tillämpliga EU-förordningar. På privaträttens område rör det sig om förordning nr 593/2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I) och förordning nr 864/2007 om tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser (Rom II). *Contracts (Applicable Law) Act 1990* (som införlivade 1980 års Romkonvention) är fortfarande relevant för avtal som ingåtts före den 17 december 2009 (Rom I-förordningen tillämpas på avtal som ingåtts på eller efter det datumet). *Private International Law (Miscellaneous Provisions) Act 1995* är endast relevant i de situationer som inte omfattas av Rom II-förordningen (förordningen tillämpas på mål där skadan uppstod efter den 11 januari 2009). De traditionella *common law*-reglerna gäller fortfarande vid skadestånd på grund av ärekränkning och i samband med arvs- och egendomsrättsliga frågor.

På det familjerättsliga området avgörs tillämplig lag i regel av *common law*-reglerna. Det finns dock viss undantag. Engelsk lag tillämpas i regel i familjerättsliga ärenden, med vissa undantag enligt *common law*-reglerna (t.ex. i samband med annullering av äktenskap) eller i lagstiftningen (t.ex. i samband med underhåll enligt *Maintenance Orders (Facilities for Enforcement) Act 1920* och *Maintenance Orders (Reciprocal Enforcement) Act 1972*). I ärenden som rör föräldraansvar och skydd av barn och omfattas av EU-förordning nr 2201/2003 och Haagkonventionen av den 19 oktober 1996 finns lagvalsreglerna i *Parental Responsibility and Measures for the Protection of Children (International Obligations) (England and Wales and Northern Ireland) Regulations 2012* och artikel 15 i 1996 års konvention, dvs. att engelsk lag gäller med vissa undantag.

1.2 Multilaterala konventioner

1961 års Haagkonvention om lagkonflikter i fråga om formen för testamentariska förordnanden.

1980 års Romkonvention om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (ersatt av Rom I-förordningen i samband med avtal som ingåtts på eller efter den 17 december 2009).

Haagkonventionen av den 1 juli 1985 om tillämplig lag för och erkännande av trustar.

1.3 Viktiga bilaterala konventioner

Vad vi känner till är Förenade kungariket inte part i några bilaterala konventioner om lagvalsregler.

Det bör dock noteras att även om 1980 års Romkonvention och Haagkonventionerna tillåter en stat att tillämpa något annat lagvals-system på "interna" lagkonflikter – till exempel konflikter mellan lagstiftningen i England och Wales å ena sidan och lagstiftningen i Skottland å den andra – har Förenade kungariket valt att inte använda sig av denna möjlighet. Bestämmelserna i Romkonventionen (i samband med avtal som ingåtts före den 17 december 2009) och Haagkonventionen är således tillämpliga både på konflikter mellan Förenade kungarikets olika jurisdiktioner och på internationella lagkonflikter.

2 Tillämpning av lagvalsreglerna

2.1 Tillämpning av lagvalsreglerna ex officio

Den allmänna principen är att lagvalsregler endast ska tillämpas om åtminstone en av parterna har begärt det. Om ingen sådan framställan har gjorts, eller om det saknas tillfredsställande kännedom om innehållet i den främmande lagstiftningen, väljer domstolen i normala fall att tillämpa engelsk rätt på den aktuella frågan. Denna regel är processrättslig till sin natur och omfattas därför inte av EU-förordningarna.

2.2 Renvoi (återförvisning och vidareförvisning)

Enligt EU-förordningarna ska doktrinen om *renvoi* (återförvisning och vidareförvisning) inte tillämpas i mål som regleras av EU:s lagvalsregler. Detta var även den dominerande uppfattningen i *Private International Law (Miscellaneous Provisions) Act 1995* och *Contracts Applicable Law Act 1990*. Om en tillämplig engelsk lagvalsbestämmelse om skadeståndsskyldighet vid oaktsamhet hänvisar till fransk lagstiftning, kommer fransk inhemsk lag att tillämpas, även om en fransk domstol skulle ha tillämpat ett annat lands lagstiftning. Ett skäl mot *renvoi* i dessa sammanhang tycks vara att man sett en risk för att de komplexa regler som fastställs i lag skulle rubbas om *renvoi* tillämpades.

På andra områden är rollen för *renvoi* numera något begränsad och i vissa fall inte helt klar. I regel kan *renvoi* sägas gälla vid mark som är belägen utomlands, på vilken *lex situs* (lagen i det land där egendomen finns) tillämpas enligt engelsk lag. I sådana fall är den pragmatiska inställningen att tillämpa samma lag som tillämpas av domstolen inom vars jurisdiktion egendomen finns, för att öka chanserna för att ett eventuellt engelskt domstolsavgörande om egendomen i fråga ska kunna verkställas. Förstainstansdomstolarna kommer i sina avgöranden om materiell lös egendom som finns i utlandet i de flesta fall fram till att en hänvisning till *lex situs* inte inbegriper *renvoi*.

I familjerättsliga ärenden finns viss rättspraxis enligt vilken doktrinen om *renvoi* kan tillämpas under vissa omständigheter. Detta problem uppstår dock sällan eftersom engelsk lag i regel tillämpas på familjerättsliga ärenden.

Det bör dock noteras att det i många fall krävs stora ansträngningar för att ta reda på innehållet i utländska lagvalsregler och att parterna ofta väljer att inte åberopa dem (se punkt 2.1 ovan).

2.3 Ändring i anknytning

Detta problem hanteras genom att i varje lagvalsregel ange vid vilken tidpunkt anknytningen identifieras. När det till exempel gäller överlåtelse av lös egendom gäller den lag som är tillämplig på den plats där den lösa egendomen befann sig vid tidpunkten för överlåtelsen.

2.4 Undantag (ordre public och internationellt tvingande regler)

Enligt de traditionella reglerna kan engelska domstolar vägra att tillämpa utländska rättsregler som strider mot grunderna för den engelska rättsordningen. Tröskeln är dock mycket hög. Det rör sig exempelvis om situationer då tillämpning av utländsk rätt skulle leda till resultat som är fullständigt främmande för rättskipningen vid engelska domstolar (*wholly alien to fundamental requirements of justice as administered by an English court*). Rättsordningen i England påverkas av Förenade kungarikets internationella förpliktelser, särskilt Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna. Lagstiftning som strider mot de mänskliga rättigheterna är ett välkänt exempel på regler som domstolarna kan vägra att tillämpa. Ett annat sådant exempel är när lagstiftningen innebär en överträdelse av folkrättsliga bestämmelser av grundläggande betydelse (till exempel Iraks invasion av Kuwait 1990).

I Rom I- och Rom II-förordningarna föreskrivs nu dessutom att tvingande forumregler får tillämpas, och att dessa är tvingande oavsett vilken lag som i övrigt ska tillämpas på avtalet. Befintliga regler av denna typ står i allmänhet att finna i konsument- och arbetsrätten eller i lagstiftning som kompletterar en internationell konvention.

2.5 Utredning om innehållet i utländsk rätt

Innehållet i utländsk rätt ska bevisas som om det vore ett sakförhållande. Det är parterna som måste bevisa innehållet i utländsk rätt. Domstolarna får inte själva utreda innehållet i utländsk rätt. Om den bevisning som parterna lagt fram är motstridig, kan domstolen göra en bedömning av experternas trovärdighet och har rätt att se över den viktigaste bevisningen (utländsk lag och rättspraxis), särskilt om den är utformad på engelska och använder begrepp som är bekanta för en engelsk domare.

Innehållet i utländsk rätt styrks i normala fall genom sakkunnigbevisning. Det räcker inte att lägga fram texten till en lag, ett rättsfall eller ett verk ur rättsdoktrinen. Sakkunnigutlåtanden om innehållet i utländsk rätt kan lämnas av den som är lämpad med hänsyn till kunskaper och erfarenhet (*suitably qualified to do so on account of his knowledge or experience*), oberoende av om han eller hon är behörig att arbeta som praktiserande jurist inom den relevanta jurisdiktionen. Det är trots det vanligt att sakkunniga är verksamma antingen inom den akademiska världen eller som praktiserande jurister inom den aktuella jurisdiktionen. Om innehållet i utländsk rätt har fastställts i ett tidigare engelskt rättsfall, kan det prejudikatet anföras som bevisning om innehållet i utländsk rätt, varvid innehållet i utländsk rätt presumeras vara detsamma som fastställts i det tidigare rättsfallet, om inte annat styrks.

Bevisbördan ligger hos den part som åberopar sig på utländsk rätt. Om innehållet i utländsk rätt inte kan styrkas på ett tillfredsställande sätt ska i princip engelsk lag tillämpas. I fall där det inte finns några skäl att anta att utländsk rätt liknar engelsk rätt överhuvud taget (till exempel när det gäller skattelagstiftning i en annan europeisk jurisdiktion), kan talan avvisas.

3 Lagvalsregler

3.1 Avtalsförpliktelser och rättsakter

Rom I-förordningen är tillämplig i alla mål som rör avtalsförpliktelser och involverar lagval. Lagvalsreglerna i Romförordningen kan också vara tillämpliga i fall som enligt engelsk nationell lag inte skulle anses vara av avtalsrättslig natur (t.ex. om avtalet inte föreskriver något vederlag, såsom gåvoavtal).

Procedurfrågor avgörs av *lex fori* (det vill säga lagen i det land där den behöriga domstolen finns). Därför regleras ersättningsbeloppets storlek (men inte skadebeskrivningen – *head of damage*) och bevismedel av domstolslandets lag. Tidsfrister hör till materiell rätt och fastställs således, när det är fråga om avtalsförpliktelser, av tillämplig lag enligt förordningen. De viktigaste materiella reglerna är följande:

I fall där parterna har gjort ett uttryckligt lagval, eller åtminstone ett val som kan fastställas med rimlig säkerhet, är det den valda lagen som ska tillämpas. Ett val av lag torde anses bevisat om det relevanta avtalet har utarbetats i en form som brukar regleras av en viss lagstiftning (till exempel sjöförsäkringsföretaget Lloyd's försäkringspolicy), eller om det framgår av tidigare kontakter mellan parterna. Om det finns en överenskommelse om vilken domstol som ska vara behörig, är detta ofta tillräckligt för att dra slutsatsen att det var lagen i det land där den domstolen finns som avsågs. Detta gäller dock inte alltid. Om det finns ett skiljedomsavtal, och om kriterierna för val av skiljedomare är uttryckligen angivna, blir det lättare att fastställa vilken lag som ska tillämpas, men om skiljedomsarna anges genom hänvisning till ett internationellt organ är det mycket mer osäkert om valet av tillämplig lag har fastställts med rimlig säkerhet.

Valfriheten är kringskuren i flera avseenden. När det gäller konsument- och anställningsavtal kan ett val av tillämplig lag inte beröva konsumenten eller den anställda skyddet av tvingande regler enligt den lag som, om det inte hade funnits något uttryckligt lagval, skulle ha varit tillämplig i det relevanta fallet. För det andra, om alla element i en situation är knutna till ett enda land, kan ett val av en annan tillämplig lag inte frånta tvingande regler i det landet sin verkan. Det finns även konsumentskyddsbestämmelser i samband med försäkringsavtal. Det kan också noteras att där det råder oenighet om giltigheten av ett lagval – till exempel vid anklagelser om otillbörlig påtryckning – avgörs frågan om huruvida lagvalet är giltigt av den förmodade tillämpliga lagen (det vill säga den lag som skulle ha varit tillämplig på avtalet om lagvalet varit giltigt), om inte detta skulle framstå som "orimligt" (i vilket fall det blir möjligt att tillämpa lagen i det land där den part som gör gällande att han inte gått med på lagvalet har sin vanliga vistelseort).

I fall där det inte gjorts något uttryckligt lagval, eller åtminstone inte ett som kan styrkas med tillräcklig säkerhet, innehåller Rom I-förordningen särskilda regler beroende på typen av avtal. Om dessa regler inte är

tillräckliga för att avgöra frågan är tillämplig lag i regel lagen i det land där den som ska utföra avtalets karakteristiska prestation har hemvist. Den som ska utföra avtalets karakteristiska prestation är inte alltid lätt att fastställa, men är vanligtvis den part som inte betalar för varan eller tjänsten (t.ex. en säljare av en produkt, långgivaren i en banktransaktion, borgensmannen i ett borgensavtal). Denna presumtion kan motbevisas till förmån för ett land med vilket avtalet har närmare anknytning.

3.2 Utomobligatoriska förpliktelser

Vid utomobligatoriska avtalsförpliktelser är Rom II-förordningen tillämplig i de flesta fall. *Private International Law (Miscellaneous Provisions) Act 1995* är endast tillämplig på frågor som rör skadeståndsgrundande händelser som inte omfattas av förordningen. Ärekränkning regleras därför fortfarande av *common law* (se nedan). Preskriptionstider fastställs också enligt den tillämpliga lagen.

Enligt Rom II-förordningen är huvudregeln att lagen på den plats där skadan uppkom ska tillämpas. Särskilda regler avgör tillämplig lag för vissa typer av utomobligatoriska förpliktelser, däribland produktansvar, otillbörlig konkurrens, miljöskador och immaterialrättsintrång. Förordningen gör det även möjligt för parterna att i vissa fall välja tillämplig lag. Denna möjlighet kan dock inte användas för att undvika obligatoriska regler i EU-rätten eller nationell rätt. Notera att bedömning av skador regleras av tillämplig lag.

Som påpekades ovan regleras ärekränkning (som inbegriper misskreditering av titel, misskreditering av varor, uppsåtlig osanning och andra skadeståndsanspråk enligt utländsk lag "som motsvarar eller på annat sätt liknar [sådana] anspråk") fortfarande av *common law*. I sådana fall gäller regeln om dubbel talerätt (*double actionability*): en skadeståndstalan kan endast väckas i England and Wales om en civilrättslig talan kan väckas enligt den utländska lagen i den jurisdiktion där den skadegrundande händelsen inträffade (vanligtvis genom publicering) och en civilrättslig talan hade kunnat väckas enligt engelsk lag om den skadegrundande händelsen hade inträffat i England och Wales. Denna regel behölls efter påtryckningar från medieorganisationer som var rädda för att förtryckande utländska lagar skulle tillämpas. Det finns dock ett undantag till denna regel: om ett annat land har närmare anknytning till händelsen och parterna ska det landets lag tillämpas i stället. Notera att detta är ett område där det råder extra mycket osäkerhet.

När det gäller förvaltningen av trustar regleras tillämplig lag av *Recognition of Trusts Act 1987*, som genomför Haagkonventionen om tillämplig lag för och erkännande av trustar. I denna föreskrivs att tillämplig lag väljs av huvudmannen, eller om ett sådant val inte görs, av lagen i det land som trusten har störst anknytning till. Denna lag avgör trustens giltighet, dess tolkning, effekter och förvaltning.

3.3 Personalstatut

Ett barn får samma hemvist som sin far, om barnet är fött inom äktenskapet. Om barnet är utomäktenskapligt eller om fadern är avliden vid födelsetillfället, får barnet samma hemvist som modern. Denna regel fortsätter att gälla till dess att barnet fyller 16 år (dvs. barnets hemvist ändras om faderns eller moderns hemvist ändras).

Personer över 16 år har kvar sin ursprungliga hemvist till dess de själva väljer hemvist. För att kunna få en ny hemvist måste personen vara faktiskt bosatt inom den berörda jurisdiktionen och ha för avsikt att fortsätta vara bosatt där, antingen tillfälligt eller permanent. Om någon av dessa förutsättningar inte längre finns, träder ursprunglig hemvist in på nytt.

En makas hemvist bestäms inte längre av hennes makes hemvist, utan är föremål för en separat bedömning.

Rättskapaciteten att fullgöra särskilda förpliktelser (t.ex. ingå avtal, upprätta ett testamente, gifta sig) avgörs av de särskilda regler som gäller på det området, och diskuteras i relevanta avsnitt.

3.4 Fastställande av förhållandet mellan föräldrar och barn, inklusive adoption

Frågor om föräldraansvar och skydd av barn avgörs vanligtvis av engelsk lag, med förbehåll för ett begränsat antal undantag som de frågor (se ovan) som omfattas av 1996 års Haagkonvention och de frågor som omfattas av Bryssel IIa-förordningen. Frågor om legitimitet och adoption avgörs också i regel av engelsk lag, med vissa undantag.

3.5 Äktenskap, ogifta/sammanboende par, partnerskap, äktenskapsskillnad, separation, underhållsskyldighet

Ett äktenskaps formella giltighet regleras i regel av lagen på den plats där äktenskapet ingicks, med vissa undantag.

Personers rättskapacitet att ingå äktenskap avgörs av var den personen hade sin hemvist omedelbart före äktenskapet. Denna lag reglerar frågor som parternas samtycke, ålderskrav och vilka personer inom släkten som man inte får gifta sig med. Ett äktenskap är inte giltigt om någon av parterna var yngre än 16 år när äktenskapet ingicks, om de har hemvist i England och Wales.

I frågor som rör äktenskapsskillnad eller hemskillnad tillämpas i regel engelsk lag, med vissa undantag.

I fråga om underhållsskyldighet tillämpas i regel engelsk lag, med vissa undantag.

3.6 Makars förmögenhetsförhållanden

Makars förmögenhetsförhållanden är inte ett allmänt begrepp i *common law*. I frågor som rör utbetalning av ekonomiska medel i samband med äktenskapsskillnad, hemskillnad eller ogiltigförklaring av äktenskap eller i underhållsärenden tillämpar engelska domstolar i regel engelsk lag, med vissa undantag.

3.7 Arv och testamente

När det gäller intestatarv (dvs. när det inte finns något testamente) ska lagen i det land där arvlåtaren var bosatt vid sin bortgång tillämpas vid arv av lös egendom. Lagen i det land där egendomen är belägen (*lex situs*) ska emellertid tillämpas vid arv av fast egendom.

I mål där det finns ett testamente (testamentarisk succession) avgörs testatorns kapacitet att upprätta ett testamente beträffande lös egendom av lagen i det land där testatorn hade sin hemvist vid tidpunkten för testamentet. En testamentstagare har rätt att ta emot egendom om han har rättskapacitet enligt antingen lagen i det land där han själv har sin hemvist eller lagen i det land där testatorn hade sin hemvist. Det finns inte några särskilda lagvalsregler om fast egendom men *lex situs* är troligast. Detta gäller förmodligen även för en testamentstagares kapacitet att ta emot fast egendom som en testamentsgåva.

Enligt *Wills Act 1963*, och om testatorn avled på eller efter den 1 januari 1964, är ett testamente formellt giltigt (t.ex. i fråga om korrekt antal vittnen) om det uppfyller villkoren i någon av följande lagar: lagen i det land där testamentet verkställdes (vanligtvis där det undertecknades och bevitnades) när det verkställdes, lagen i det land där testatorn hade sin hemvist eller vanliga vistelseort eller var medborgare när testamentet verkställdes, lagen i det land där testatorn hade sin hemvist eller vanliga vistelseort eller var medborgare vid sin bortgång. Ett testamente är också formellt giltigt för överlåtelse av fast egendom om detta är förenligt med den inhemska lagen i det land där egendomen är belägen (alltså utan tillämpning av återförvisning trots att det rör sig om fast egendom).

Ett testamente avseende lös egendom är materiellt giltigt (t.ex. i fråga om begränsningar av det belopp som man kan testamentera) om detta är förenligt med lagen i det land där testatorn hade sin hemvist vid sin bortgång. Ett testamente avseende fast egendom är materiellt giltigt om det följer lagen i det land där egendomen är belägen, dvs. oavsett nationellt system ska *lex situs* tillämpas.

Ett testamente ska tolkas enligt den lag som testatorn har avsett, vilket antas vara lagen i det land där testatorn hade sin hemvist när testamentet upprättades. Detta antagande är en *prima facie*-regel som kan ersättas av bevis på att testatorn uppenbart övervägde och avsåg att hans eller hennes testamente skulle tolkas enligt ett annat system. Ytterligare begränsningar gäller eventuellt i samband med fast egendom, nämligen att om den ränta som uppkommer till följd av en sådan tolkning inte är tillåten eller erkänns enligt *lex situs* ska den sistnämnda lagen tillämpas.

Giltigheten av ett påstått återkallande av ett testamente avgörs av lagen i det land där testatorn hade sin hemvist vid tidpunkten för det påstådda återkallandet (notera att enligt engelsk lag, om denna ska tillämpas, återkallas ett testamente av ett äktenskap såvida det inte kan visas att testamentet uttryckligen upprättades med äktenskap i åtanke). Om återkallandet påstås ha skett genom ett senare testamente (till skillnad från att

t.ex. riva sönder testamentet) avgörs emellertid frågan om huruvida det andra testamentet återkallar det tidigare testamentet av den lag som är tillämplig på det andra testamentets formella giltighet. Om det är oklart huruvida ett andra testamente återkallar ett tidigare testamente avgörs tolkningsfrågan av den lag som testatorn avsåg, vilken antas vara lagen i det land där testatorn hade sin hemvist vid tidpunkten för det andra testamentet.

3.8 Sakrätt

Egendom kan vara lös eller fast. Frågan om huruvida viss egendom är att betrakta som lös eller fast avgörs enligt lagen i det land där egendomen finns.

Tillämplig lag i fråga om fast egendom är i regel lagen i det land där egendomen är belägen, och återförvisning (*renvoi*) tillämpas. Detta gäller alla frågor som rör transaktionen, inbegripet rättskapacitet, formaliteter och materiell giltighet. Notera att det naturligtvis finns en skillnad mellan överlåtelse av mark eller annan fast egendom och det avtal som reglerar parternas rättigheter och skyldigheter i samband med överlåtelsen, där det senare regleras av särskilda lagvalsregler (framför allt enligt Rom I-förordningen).

Vid egendomsrättsliga (till skillnad från avtalsrättsliga) frågor som rör överlåtelse av materiell lös egendom är tillämplig lag i regel lagen i det land där egendomen fanns vid tidpunkten för den händelse som påstås ha påverkat ägandeförhållandet. Det är oklart om återförvisning ska tillämpas i en sådan situation och merparten av besluten i första instans från engelska domstolar tyder på att så inte är fallet. Äganderätt till materiell egendom som förvärvats i enlighet med denna allmänna regel erkänns som giltig i England om den lösa egendomen därefter avlägsnas från det land där den var fanns vid tidpunkten för förvärvandet av äganderätten, såvida inte äganderätten ersätts av en ny äganderätt som förvärvats i enlighet med lagen i det land till vilket egendomen har flyttats. Ett särskilt undantag från den allmänna regeln om materiell lös egendom är om den materiella egendomen befinner sig i transit och parterna inte känner till var den finns, eller om en överlåtelse som är giltig enligt tillämplig lag på överlåtelsen tillfälligt får verkan i England.

Vid överlåtelse av immateriell lös egendom, och om förhållandet mellan överlåtaren och mottagaren regleras genom avtal (vilket är fallet för de flesta skulder) och frågan endast rör själva överlåtelsens giltighet och verkan, ska Rom I-förordningen tillämpas.

Notera att det är svårt att sammanfatta lagvalsreglerna om överlåtelse och överföring av immateriell egendom, och att de inte omfattas av en enda lagvalsregel. Detta beror främst på att denna egendomskategori omfattar en mängd olika rättigheter, varav inte alla regleras i avtal. Specialistråd bör inhämtas i samband med immateriell lös egendom.

3.9 Insolvens

Förenade kungariket är part i rådets förordning nr 1346/2000 om insolvensförfaranden. I denna anges relevanta regler i insolvensförfaranden som innebär att gäldenären helt eller delvis berövas rådigheten över sina tillgångar och att en förvaltare utses, om gäldenärens huvudsakliga intressen finns i en EU-medlemsstat (med undantag av Danmark). Om de engelska domstolarna är behöriga (vilket är fallet om gäldenärens huvudsakliga intressen fanns i England och Wales, som antas vara platsen för företagets säte) ska engelsk lag tillämpas.

I mål som inte omfattas av förordning nr 1346/2000 ska engelsk lag tillämpas om de engelska domstolarna är behöriga (vilket är fallet om bolaget är registrerat i England och Wales eller om det finns personer i England och Wales som skulle gynnas av avvecklingen av företaget och det inte finns goda skäl att neka behörighet). En skuldreglering enligt engelsk lag är giltig, oavsett vilken lag som är tillämplig på själva skulden.

Senaste uppdatering: 04/06/2021

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.